

Amts Abo Valgfreds, hvor Herredsfogden for en Deel af Valgfredsen var en af Modcandidaterne; — men jeg vil endogsaa sige, at det aldrig burde være en Mand i Valgfredsen, som kom til at anstille den. I de bevægede Tider, naar Valgene forestaae, er der ikke en Mand af nogen Dygtighed, og som har Interesse for det Offentliges Vel, uden at han tager Deel i Bevægelsen ved denne Leilighed, og det er virkelig formeget at forlange, at der i Valgfredsen selv, blandt Valgerne, skulde findes en Mand, som skulde have givet Afslald paa Udvælsen af sin borgerlige Rettighed med Hensyn til Valgene, men naar han, som han har Ret til, har deeltaget i dem, saa kan man ikke nægte, at han kan komme til at være Dommer i sin egen Sag, og det er Noget, man fremfor Alt bør undgaae; det glæder mig saaledes at høre, at det erode Udvælg har haft den samme Tanke, som jeg havde begjært Ordet for at udtale. I den første Indstilling er Regjeringen bleven opfordret til at anstille Undersøgelse til Oplysning om, hvorvidt der var vist „strafbar Afseer ved at formaae Ufkrivskyldige eller Andre til at underskrive et Andragende“ osv., men der er en anden Art af Undersøgelser, som jeg vil tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, og hvis Foretagelse forekommer mig at være meget ønskelig. Det er nemlig bekjendt, at der ved de sidste Valg har hersket en overordentlig Virksomhed fra Embedsstandens Side med Hensyn til Valgene, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at der, hvad der nærmest er mig bekjendt, i Sylland har været en overordentlig Virksomhed, i den Henseende. Det vilde, troer jeg, være nyttigt, om Embedsmændene som saadanne viste en vis Tilbageholdenhed, saa at man f. Ex. ikke fra Herredscointoret sendte Bud omkring i Sognene for at spørge, hvormange Valgere man kunde vente at faae, naar man fik en Modcandidat mod den og den Candidat, og at man ikke omsendte Breve med Paasfrift „kongelig Tjeneste“, hvori man spurgte, hvorledes Stemmetallet vilde stille sig mellem to forskjellige Candidater. Der gaar nemlig i flere Kredse almindeligt gjennemgaaende Rygter om, at Sligt er skeet, men jeg finder det uheldigt, at saadanne Rygter skulle eksistere, og det vilde derfor vist være ønskeligt, om man

undersøgte, hvorvidt Noget af den Art var forefaldet. Man kan jo ikke forbyde Embedsmændene at deeltage i Valgagitationer, men enhver Handling af dem af den Art, der giver sig et officielt Præg, troer jeg, at de særdeles bør søge at undgaae; de have alligevel, fordi de ere Embedsmænd, en meget stor Indvirkning gennem Sognefogder og andre Mænd, som de staae i Forbindelse med. Derfor troer jeg netop, det er vigtigt, at de undgaae at lade saadanne Handlinger faae et officielt Præg, idet de ellers komme til at indvirke paa Valgenes Frihed. Da vor Grundlov ikke har bestemt, at Embedsmændene ere undbragne fra Valgretten eller fra at være valgbare, kan man jo ikke beklage sig over, at der kommer en Mængde Embedsmænd ind i de forskjellige Thing, men det forekommer mig dog, at det vilde være ønskeligt, om der vistes en vis Tilbageholdenhed, idet jeg troer, at Forsfatningens Grundtanke vilde blive aldeles forvansket, dersom Rigsdagen blev fyldt med et Overtal af Embedsmænd, thi der vilde da i Virkeligheden ikke mere være den Forskjel mellem den administrative og den lovgivende Magt, som der bør være. En af de vigtigste Grundpiller for Forsfatningen er Adskillelsen mellem disse to Magter; thi naar det er de samme Mænd, der give og udføre Lovene, saa bortfalder et af de vigtigste Controlmidler mod Overgreb fra Administrationens Side, men, som sagt, vor Valglov er endnu ikke anderledes, end at det kan skee. Jeg troer, at det ligesaavel er i Frihedens som i Embedsstandens Interesse, at der vides en vis Tilbageholdenhed med Hensyn til de Rettigheder, Embedsmændene nu have, og at de fremfor Alt undgaae ethvert Skin af som Embedsmænd at være Valgagitatorer.

Indenrigsministeren: Det er kun, for at min Taushed ikke skal blive misforstaaet, at jeg skal gjøre den Bemærkning, at det fuldkommen maa berøe paa de givne Forhold, om man udenfor Kredsen skal søge den, der skal lede den Undersøgelse, som vil være at anstille ved Spørgsmaal om Valg. Ved det frederiksundske Valg blev der jo f. Ex. nedsat en Commission, og jeg skal indbrømme, at hvor den paagjældende Forhørsdommer enten har haft særlig